

TREI DOCUMENTE INEDITE DIN DECENIUL CINCI AL
SECOLULUI AL XIX-lea, PRIVITOARE LA FOSTUL SAT
CĂCĂREZENI (ASTĂZI COTMEANA, COMUNA STOLNICI)

MARIUS PĂDURARU*
ILIE CIOCAN**

În urma investigațiilor noastre, în mod obiectiv neexhaustive, cercetând volumele de documente publicate, nu am depistat niciun act care să amintească satul Căcărezeni¹, până în 1656, anul cel mai avansat – la data publicării acestui material – al unei colecții de documente pentru Țara Românească². Aceasta nu înseamnă că el nu a existat. Lipsa documentelor poate fi pusă, ca și în alte cazuri, pe caracterul megieșesc al acestui sat, în care oamenii își duceau traiul liniștit după legi vechi, nescrise. Cu totul altfel ar fi stat lucrurile dacă localitatea ar fi făcut parte dintr-un domeniu boieresc, mănăstiresc ori domnesc, sau dacă ar fi intrat în conflict cu o altă categorie socială.

În această situație, după știința noastră, cea dintâi menționare³ scrisă a localității situate în județul Teleorman, de-a lungul râului Cotmeana, rămân, deocamdată, „Memoriile” generalului Bawer: „Cucureseni village & terroir avec une église”⁴. Publicate la Leipzig în 1778, ele au în vedere intervalul 1773-1774, când, în contextul războiului ruso-turc (1768-1774), s-a făcut cercetarea în teren.

* Muzeul Județean Argeș, Pitești.

** Pitești.

¹ Denumirea sa a rămas neschimbată, până în anul 1968, când, odată cu formarea actualului județ Argeș, a fost înglobat comunei Stolnici, sub numele de Cotmeana.

² *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Naționale*, vol. VIII (1654-1656), întocmit de Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, Dragoș Sesan, Mirela Comănescu, București, 2006; cf. și Nicolae Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I – Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, vol. 1: A-L, Craiova, 1970, p. 127, unde nu se indică atestarea documentară a satului. O cercetare aproape exhaustivă ar presupune investigarea tuturor documentelor din arhive, biblioteci și muzee, pentru anii 1657-1700, la care dacă ar trebui adăugat și secolul al XVIII-lea, ar fi o întreprindere practic imposibilă, din cauza numărului mare al actelor, de ordinul zecilor de mii.

³ La 24 iulie 1747, mitropolitul Neofit Cretanul, deși a călătorit în zonă, venind de la Săpata „și mergând tot în jos, pă apă”, prin Ciești și Stolnici, până la Urlueni, unde a poposit, nu face nicio referire la satul Căcărezeni (Mitropolitul Neofit din Creta, *[Călătoria a doua]*, în *Călători străini despre Țările Române*, vol. IX, îngrijit de Ț. Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1997, p. 344).

⁴ *Mémoires Historiques et Géographiques sur la Valachie, avec un Prospectus d'un Atlas Géographique & Militaire de la dernière Guerre entre la Russie & la Porte Ottomane, publiés par monsieur de B****, a Francfort et Leipsic, chez Henry-Louis Broenner, 1778, p. 171. Cu siguranță că satul exista în anul 1747,

În recent apăruta lucrare despre comuna Stolnici, deși, pentru zona vizată se dă o fotografie greu lizibilă a hărții austriece din 1790-1791, și chiar se încadrează într-un dreptunghi satele Căcărezeni, Ciești (în ciuda faptului că acesta din urmă n-a aparținut niciodată comunei Stolnici) și Stolnici, autorii omit să îl indice pe primul, atât în text, cât și la explicația imaginii⁵.

Nu putem preciza cine stăpânea moșia menționată de Bawer, informațiile ulterioare despre localitate datând abia de la 1 decembrie 1801⁶, și nefăcând referiri la situația proprietăților funciare ale satului.

Potrivit catagrafiei Mitropoliei Țării Românești întocmită în anul 1810 – după cum bine se știe, la cererea ocupantului țarist, din rațiuni economice și evident strategico-militare –, pe teritoriul încadrat din punct de vedere administrativ plasei Cotmeana a județului Teleorman, au fost înregistrate două localități cu numele Căcărezeni.

Cea dintâi catagrafiată, numită chiar astfel, era și cea mai mare: alcătuită din 51 de case cu un număr de 187 locuitori, din care „96 parte bărbătească”, iar „91 parte femeiască”. La biserica acestui sat, „de lemn tare, hramul Cuvioasa Paraschiva, îndestulată cu podobile și cărțile deplin”, slujeau atunci trei preoți („popa Gheorghe sin popa Ion”; „popa Mihai sin popa Nai”, „popa Radu sin popa Gherghe”) și patru diaconi („Dumitru sin Radu”, „Călin sin popa Ion”, „Gheorghe sin popa Marin”, „Pană sin diaconu Bărcan”).

Celălalt sat, mai restrâns sub aspect demografic, Căcărezeni de Sus, se compunea din numai 20 de case locuite de 90 de persoane, din care 48 de sex masculin, iar restul, 42, de sex feminin. Și biserica de aici era tot din „lemn tare”, cu hramul Cuvioasa Paraschiva, atât de întâlnit în Teleormanul istoric. De asemenea, celelalte detalii ale descrierii lăcașului erau similare cu cele ale celui din Căcărezeni. Dacă numărul preoților era aici mai mic (numai doi: „Mihai sin popa Dragomir”, respectiv „Pârva sin popa Dragomir”), cel al diaconilor se păstra (patru: „Crăciun sin popa Dragomir”, „Andrei sin popa Dragomir”, „Irimia sin diaconu Andrei”, „Stan sin diaconu Neagu”)⁷.

Douăzeci și unu de ani mai târziu, o altă catagrafie menționează un singur sat cu numele Căcărezeni, înglobat aceleiași plase, Cotmeana. Acesta putea fi catalogat atunci, după numărul de familii – 126 –, drept unul mediu al structurii administrativ-teritoriale din care făcea parte. Conform aceleiași catagrafii, ajunsă până la noi numai grație strădaniei lui Ion Donat, în anul respectiv, Căcărezenii erau un sat „megieșesc”,

când zona a fost tranzitată de mitropolitul Neofit Cretanul, căci biserica a fost datată în prima jumătate a secolului al XVIII-lea (Radu Crețeanu, *Bisericile de lemn din Muntenia*, București, 1968, p. 39).

⁵ Valentin Motreanu, Marius Motreanu, Constantin Bălăceanu Stolnici, *Comuna Stolnici, județul Argeș: tradiție, istorie, contemporaneitate*, Pitești, 2012, p. 40-43. Oricum, până la catagrafia Mitropoliei Ungrovlahiei din anul 1810, aceștia nu cunosc nicio altă sursă istorică pentru satul Căcărezeni.

⁶ DANIC, ms. 141, f. 165^v. Este vorba despre pâra preoților Radu și Ion din Căcărezeni, împotriva protopopului plasei Cotmeana, Gheorghe. Acesta a fost înmormântat în curtea bisericii Lereni, din satul Urlueni, comuna Bârla; crucea de piatră, care i-a fost pusă la capăt, înregistrează și anul morții sale: 1841 (Marius Păduraru, Aurelian Chistol, *Comuna Bârla, județul Argeș. Studiu monografic*, București, 2010, p. 271 și fig. 100).

⁷ BAR, Doc. ist., CMXVII/4, f. 923-924; vezi și I. Ionașcu, *Catagrafia eparhiei Argeșului la 1824*, cu o prefață, indice și o hartă, București, 1942, p. 66-67.

fiind stăpânit de către dascălul Grigore Ardeleanu și de către moșneni „de-a valma”. Numărul feciorilor de muncă era de 17, după cum ne arată aceeași statistică⁸.

Mai multe indicii ne oferă catagrafia din 1838, cea mai bine executată și păstrată dintre cele ale perioadei regulamentare. Satul Căcărezeni era alcătuit, în anul menționat, din 148 de familii. Conform calculului recenzorilor de atunci, comunitatea cuprindea 114 cupluri, 11 văduvi, 20 de văduve, trei flăcăi, 146 de băieți și 165 de fete.

Potrivit statisticii din 1838, satul Căcărezeni era unul mixt, format atât din moșneni, cât și din clăcași, cea dintâi categorie fiscală predominând, fapt subliniat și în catagrafia din 1831.

După cum se știe, catagrafia din 1838 conține prețioase informații care conturează o imagine veridică a economiei Principatului Țării Românești, cu ramurile sale: creșterea animalelor, cultura cerealelor, apicultura, pomicultura. În acest caz, prima ramură a înregistrat: 46 de cai, 214 boi, 297 vaci, 1.424 de oi, 139 de capre, 356 de porci. Cerealele cultivate, a căror pondere nu a fost calculată de către recenzori, erau: porumbul, grâul și fânul. Totodată, pe teritoriul satului s-au înregistrat 54 de familii de albine, 5.805 pruni și numai cinci „pometuri” - pomi fructiferi de altă natură⁹.

*

Cele trei documente (zapisele din 1841 iunie 16, 1847 mai 13, 1850 martie 19), ale căror fotografii și transcrieri le-am anexat articolului de față, și care acoperă o perioadă de mai bine de nouă ani, au în prim-plan un moșnean din Căcărezeni, Badea Chirițoiu, care investește, după posibilitățile lui, în pământ, bunul cel mai de preț al epocii.

Badea Chirițoiu, fiul lui Radu, de naționalitate română, a fost catagrafiat în 1838 cu vârsta de 35 de ani. Așadar, se născuse pe la 1803. Potrivit aceleiași bine documentate catagrafii, personajul nostru era căsătorit cu Păuna, atunci în vârstă de 30 de ani, și avea doi copii: un băiat, Dumitru, și o fată, Alexa, de șase, respectiv șapte ani.

Plugar de meserie, Badea făcea parte din categoria fiscală a moștenitorilor și era plătitor de bir. Încă de pe atunci un moștean înstărit, posedând patru pogoane de porumb, două de grâu și opt de fân, el a continuat să achiziționeze și alte terenuri, după cum o arată documentele date în anexe. Și numărul animalelor era destul important, familia lui Badea Chirițoiu fiind la 1838 în posesia a doi boi, trei vaci și opt oi. De asemenea, în proprietatea ei mai intrau un stup și 100 de pruni¹⁰.

Pe lângă faptul că ne dezvăluie aspecte – altfel necunoscute – din viața unui moșnean, categorie socială și fiscală al cărei trecut nu a fost suficient de mult cercetat, cât și despre conducerea satului Căcărezeni în perioadele menționate, documentele analizate prezintă importanță și pentru două științe complementare istoriei, sigilografia, respectiv toponimia.

⁸ Ion Donat, Ion Pătroiu, Dinică Ciobotea, *Catagrafia obștească a Țării Românești din 1831*, Craiova, 2000, p. 152.

⁹ DANIC, fond Catagrafii și catastife, Țara Românească (1818-1870), dosar 50/1838, plasa Cotmeana, județul Teleorman, f. 120^v-129^v.

¹⁰ *Ibidem*, poziția 67.

Sigiliile. Pe toate cele trei zapise (din 16 ianuarie 1841, 13 mai 1847 și 19 martie 1850) s-a păstrat sigiliul circular al satului Căcărezeni.

Cel dintâi act conține sigiliul satului Căcărezeni realizat în anul 1839. Circular, cu $D = 3$ cm, imprimat în tuș negru, prezintă în câmpul sigilar, pe o terasă verde, acvila cruciată, încoronată, cu zborul deschis și capul aplecat spre dreapta, dar poziționată contrar cerințelor artei heraldice, întrucât este văzută din spate. Sub terasă, anul confecționării sigiliului: 1839. Legenda, înspre exteriorul spațiului sigilar, cu caractere româno-chirilice: „† САТ КЪКЪРЕЗЕНИ, ПЛАСА КОТМЕНИ, ЖУДЕЦЪ ТЕЛЕОРМАН” („† SAT CĂCĂREZENI, PŁASA COTMENI, JUDEȚUL TELEORMAN”). Sigiliul confirmă apartenența satului Căcărezeni la plasa Cotmeana, județul Teleorman.

Fig. 1. Sigiliul satului Căcărezeni, aplicat pe zăpissul de la 16 ianuarie 1841.

Al doilea sigiliu, prezent pe actele din 13 mai 1847 și 19 martie 1850, este, de asemenea, circular. Având $D = 3,2$ cm, el face parte din categoria sigiliilor „împărțite” (confectionate pentru siguranță din trei părți, două jumătăți plus mâner, prin care se făcea îmbinarea) și a fost imprimat în tuș negru; în câmpul sigilar, pe o terasă cu iarbă, un corb, cu zborul strâns, în profil spre dreapta; legenda – scrisă într-o combinație de litere româno-chirilice și latine, specifică alfabetului de tranziție – începe de sub câmpul sigilar: „* САТЪА КЪКЪРЕЗЕНИ *” („* SATUL CĂCĂREZENI *”) și se continuă în exergă, între două cercuri liniare, „ЖУД: АРЧЕШЪ. ПЛ: КОТМЕНИ” („JUD: EȚUL ARGEȘU, PL: ASA: COTMENI”).

Fig. 2. Sigiliul satului Căcărezeni, aplicat pe zăpisselle din 13 mai 1847 și 19 martie 1850.

Interesant este și sigiliul subocărmuirii plasei Cotmeana, aplicat pe rezoluția pusă la 19 august 1847, pentru zăpissul din 13 martie 1847.

Înainte de a face descrierea acestuia, se impun câteva precizări despre plasa Cotmeana. Inițial, județul istoric Argeș nu a avut o plasă cu un astfel de nume. Ea a aparținut Teleormanului, județ care se întindea de la Dunăre, ajungând să înglobeze, în partea sa nord-vestică, satele actualmente argeșene: Bradu, Albota, Moșoaia, Hințești, Smeura, Lunca Corbului, Mârghia etc. Localitățile menționate, dar și altele, de pe valea râului Cotmeana – afluent al Vedei, pe teritoriul satului Bădești, comuna Bârla - alcătuiau plasa omonimă. Cea mai mare parte a acestei plase - de la Hârsești în sus - a intrat, cu același nume, în componența județului Argeș, abia la sfârșitul anului 1845, mai exact la 1 ianuarie 1846. A fost o consecință a amplei reforme administrative din 1845, soldată cu desființarea județului Săcuieni și mutarea a numeroase sate, sau chiar a unor plase întregi, de la un județ la altul.

Fig. 3. Sigiliul subocârmuirii plasei Cotmeana, județul Teleorman, aplicat pe un act din 1838.

Fig. 4. Sigiliul subocârmuirii plasei Cotmeana, județul Argeș, aplicat la 19 august 1847.

Anterior, am publicat sigiliul subocârmuirii acestei plase teleormănene¹¹, aplicat pe un document din anul 1838. Creat, probabil, la începutul perioadei regulamentare, sigiliul, circular, având D = 3 cm, prezintă în câmpul său, pe o terasă verde, acvila cruciată, cu zborul deschis și capul aplecat spre dreapta. Legenda, înspre exteriorul spațiului sigilar, este scrisă cu caractere româno-chirilice: „† ЖЪДЕЦЪА ТЕЛЕОРМАН, ПЛАСА КОТМАНИ” („JUDEȚUL TELEORMAN, PLASA COTMANII”)¹². Acest sigiliu a fost în uz, inclusiv până în anul 1845.

Revenind la sigiliul de la 19 august 1847, precizăm că acesta a intrat în uz la 1 ianuarie 1846, când plasa Cotmeana a devenit o structură administrativ-teritorială a județului Argeș. Descrierea sa este următoarea: sigiliu circular, D = 3 cm, imprimat în tuș negru. În câmp, pe o terasă cu flori, acvila cruciată, încoronată, cu zborul deschis și capul spre dreapta; sub terasă, data: „1846 іан. 1” (1846 ianu(arie) 1). Legenda este inscripționată, de asemenea, cu alfabet de tranziție: „СЪПТКРМШІРЕА ПЛЪШІ

¹¹ Marius Păduraru, *Reorganizarea administrativă din 1831 a județului Teleorman*, în „Miscellanea Historica et Archaeologica in Honorem Professoris Ionel Căndea”, editori: Valeriu Sârbu, Cristian Luca, Brăila, 2009, p. 529, fig. 1; M. Păduraru, A. Chistol, *op. cit.*, p. 87, fig. 29.

¹² S.J.A.N. – Teleorman, fond Prefectura (Ocârmuirea) județului Teleorman, dosar 1020/1838, f. 7^r.

КОТМЕНИ ЖҖД. АРҖЕШ” („SUPTCĂRMUIREA PLĂȘI” COTMENI”, JUD.ETUL” ARGEȘ”) ¹³.

Considerații toponimice. Etimologic, denumirea Căcărezeni provine din numele de grup căcărezeni, care derivă de la numele propriu Căcărează ¹⁴. Interesant este toponimul Băleanca, aici, desemnându-l, potrivit textelor celor trei documente, o moșie. Însă, tot la Bawer se menționează: „Boleni, petit village” ¹⁵. Așadar, Băleni a fost un mic sat, situat lângă Căcărezeni și Stolnici, dispărut, la un moment dat, în secolul al XIX-lea. Fără îndoială, toponimul poate fi asociat patronimicului Băleanu, al cunoscuților boieri dâmbovițeni și impune două ipoteze: fie satul a aparținut cândva familiei Băleanu, fie a primit acest nume în urma unei înrudiri între Băleni și Bălăceni, mult înainte de cea de-a treia căsătorie, în 1845, a marelui vornic Emanoil Băleanu (1794-1865), președintele Înalțului Divan la 1859, cu Elena (1820-1865), fiica vornicului Constantin Bălăceanu și a Mariei Văcărescu ¹⁶.

Hidronimul Cupenului provine din antroponimul Cupen ¹⁷. Făgețelul este și astăzi denumirea unei suprafețe încă împădurite, aflată pe partea dreaptă a DJ 679, Pitești-Mozăcenii Vale. Ca toponim Făgețelul desemnează o pădure de fag și constituie o mărturie a existenței, fie ea și sporadică, a acestui arbore, în perimetrul actualei comune Stolnici, teritoriu aparținând, sub aspect geografic, Câmpiei Piteștiului.

Denumirea hotarului Ciorna e de comparat cu rusescul чёрный (= negru).

¹³ Vezi și Maria Dogaru, *Sigiliile mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic*, București, 1976, p. 202, fig. 211.

¹⁴ *Dicționarul toponimic al României*, Muntenia (DTRM), vol. 2 (C-D), sub redacția prof. univ. dr. Nicolae Saramandu, București, 2007, p. 35.

¹⁵ *Mémoires Historiques et Géographiques...*, p. 171.

¹⁶ Mihai Dim. Sturdza (coord. și coautor), *Familiiile boierești din Moldova și Țara Românească*, enciclopedie istorică, genealogică și biografică, vol. I, București, 2004, p. 222.

¹⁷ DTRM, vol. 2 (C-D), p. 202.

ANEXE

1

1841 ianuarie 16. *Anca Chirițeasca și fiii ei, Alecu și Ion, vând finului lor, Badea, nouă stânjeni de moșie din hotarul Băleni de Sus, lângă apa Vlășcuței <jud. Teleorman>, cu câte 54 de lei stânjenul.*

Adică noi, care mai jos ne vom iscăli, dat-am bun și încredințat zăpăsul nostru la mâna finului Badea, precum să știe, că de bună voia noastră i-am vândut stânjeni de moșie 9, adică nouă, însă tocmeala ne-au fost de fieștecăre stânjen câte lei 54, adică cincizeci și patru: din hotaru Băleni de Sus, din apa Vlășcuți<i> duspre răsărit, până în coada Făgeț<lu>ului duspre apus, din câmp, din luncă, din pădure, de peste tot hotaru, să aibă a stăpâni numitu, cu bună pace de către noi, ohabnică, neam dă neam, copii de copii, până în veci.

Și când s-au făcut acest¹ zăpis au fost mulți oameni, răzași ai noștri, față.

Și spre a fii cu temei acest zăpis, rugăm și cinstita suptocărmuire a părți<i> locale a să adevări.

Și pentru credință, ne-am iscălit și am pus și degetile în loc de pecetie, în drept numele nostru. 1841, ghenarie 16.

Eu Anca Chirițeasca, vânzătoare

Alecu, sin Anca, vânzător

Ion, brat, vânzător

Eu A<n>dreia deaconu, adeverez

Eu Bagea, martor²

Eu Stan, martor²

Eu Călin, sin diconeasa Eana, martor²

Eu Burciu sin Stan, martor

Până

Pătrașcu } aleși, am fostu față.

Marin }

Scriitoru satului, Ivan [Iz]³bășescu².

[Verso]

Dintr-acest zăpis cu stânjeni nooă, s-au răscu<m>părat unul, de popa Dumitru, zet Neacșa Corboica. 1841 ghenarie 20.

[Adăugat ulterior, de altă mână]

Trecut în hotarnicie. <1>850 dechemvrie.

Teodor Marsanov<ici>².

Colecția particulară Ilie Ciocan.

Orig. rom., hârtie (36 x 22), difolio, filigran, sigiliul în tuș al satului Căcărezeni, cu anul 1839.

¹ Cuvânt repetat.

² Semnături autografe.

³ Loc rupt în original.

2

1847 mai 13. Stanca diaconeasa cu fiii ei, Stan și Neacșu, vând lui Badea Chirițoiu trei stânjini de moșie, în hotarul Băleanca, între apa Vlășcuței și apa Cupenului (jud. Argeș), cu câte 90 de lei stânjenu.

Adică eu, cea mai jos iscălită, împreună cu feciori<i> miei, dau bun și încredințat zapisul meu la mâna lui Badea Chirițoiu, spre a fi știut că am vândut, de a mea bună voe, trei stânjini de moșie, din hotarul nostru, Băleanca, în coprindere, în lung despre răsărit la apa Vlășcuți<i> și la apus la apa Cupenului, care stăpânire s-o ș-o aibă cu ce venit va avea, de deal în de vale, de pădure, întocmai cu ceilalți rezași, după cum ocolul nostru arată. Și tocmeala așa ne-au fost, de stânjini lei noăzeci (no. 90). Ear de va își vreo lipsă, când să va hotărnicii moșia noastră, să am a-i da eu înapoi cusuru ce va lipsi, care stăpânire, să o aibă hamnică în veci, copii de copii, neam de neamul său, câți Dumnezeu îi va înmulți, nesupărat de mine și copii<i> miei și neamul meu, în veci.

Și când s-au făcut acest zapis, au fost mulți moșneni de ai miei față, care să văd iscăliți.

Și spre temei, am rugat pă scriitori de m-au iscălit, supt pusul degetului meu și al fiilor miei.

Și tot deodată și pre aleși<i> satului Căcărezeni, de au adeverit după orânduiale.
 <1>847 mai 13.

Eu diconeasa Stanca, sin deaconu Crăciun, vânzătoare

Eu Stan, sin diconeasa Stanca, vânzători

Eu Neacșu, brat, vânzători

Eu Călin, deaconu Duță

Eu Marin, diconeasa Stanca

Eu Nuță cizmariu

Popa A<n>ndrei¹

Eu Ion Marina ot Căcărezeni, martor.

Niculae Măndreanu

Vasile Vasile

Enache Nacu

S<cris-am> cu zisa numiților, și martor, Iorga Filănescu¹.

[Verso]

Suptcârmuirea Plășii Cotmenii

Acest înscris, făcut cu arafa suptiscăliților vânzători, ca să nu anirisească în vreme ale lor păcătuiri, le adeverează și suptocârmuirea, până va face forma cuvenită prin canal j<udecătoresc>. 1847, avgust 19.

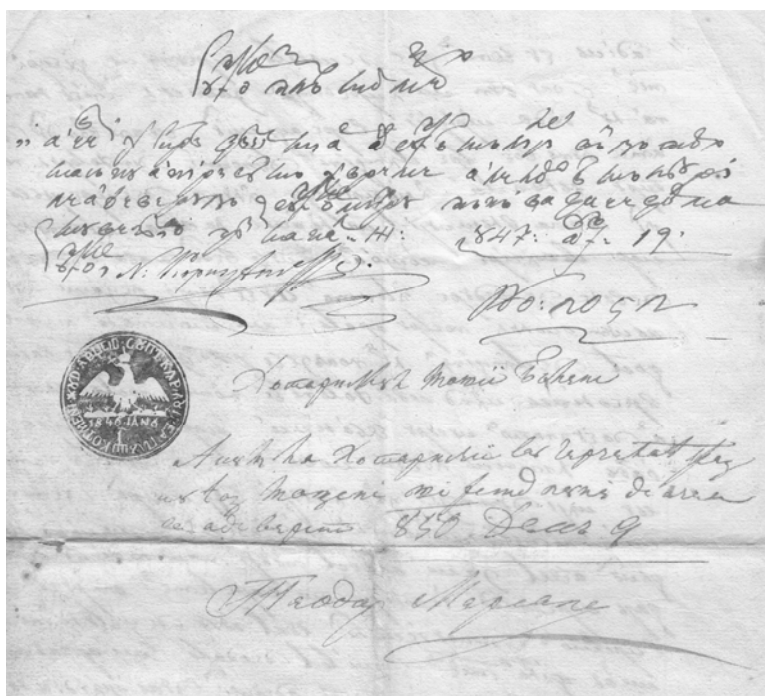
Suptcârmuitor, N. Cornățeanu¹.

No. 2052

[Adăugat ulterior, de altă mână]

Hotarnicul moși<i> Băleni

Acum, la hotărnicii, s-au cercetat față cu toți moșneni<i>, și fiind bune, de aceea s-au adeverit. <1>850, dechemvrie 9.

3

1850 martie 19. Popa Bicu și diaconul Biță, ginerele diaconului Marin, vând lui Badea Chirițoiu, doi stânjani de moșie, din hotarul Băleanca, lângă apa Vlășcuței (jud. Argeș), cu câte 94 de lei stânjenu.

Noi, suptiscăliți(i), încredințăm cu acest zapis la mâna lui Badea Chirițoiu, spre a fi știut că la răscumpărătoarea la doi stânjani de moșie, care au vândut Ion și Florea, feciorii lui Marin Roșu, lui Tache Petrovici, au împlinit bani pă un stângen, numitu Badea, lei noaăzeci și patru (no. 94), prin bună învoiala noastră, cu tocmeala arătată, să stăpânească acei stânjani hamnici în veci, în hotaru nostru, Băleanca, între pietre, cum și zapisile care le-am răscumpărat, ză fie nesupărat de noi și neamul nostru în veci, după cum în hotar să arată moștenirea: adică în lung despre răsărit, la apa Vlașicuța și la apus în apa Cupenu, în hotaru Ciorna, învecinatu capu.

Și ca să-și aibă temeiul, am iscălit noi cu mâinile noastre, față cu martori și aleși, care să văd iscăliți. Iar știut să fie că acea răscumpărătoare, este numai pă fașa lui Biță, zet deaconu Irimiia, și acest Badea și zapisele răscumpărate sânt la Biță, în păstrarea sa.

Popa Bicu adeverez¹

Biță, zet deaconu Marin, adeverez¹

Eu Stanu Marin Pusu, moșnean, adeverez

Eu Stan Mândălan, martor
Eu Nică Floarea, martor
Rugați am fost și noi, aleși*<i>* satului, de am adevărit cu iscălitura și punerea
peceți*<i>*. <1>850 martie 19.

Până Pătra
Dumitru Mihalcea } aleși
Niculae Mândreanu }
S<criitor> și martor, Iorga Filfănescu¹.

[Verso]
La facerea zăpisului acesta s-au făcut cheltuială cu arătați*<i>* moșneni, lei zece.
<1>850 martie 19.
[Adăugat ulterior, de altă mână]

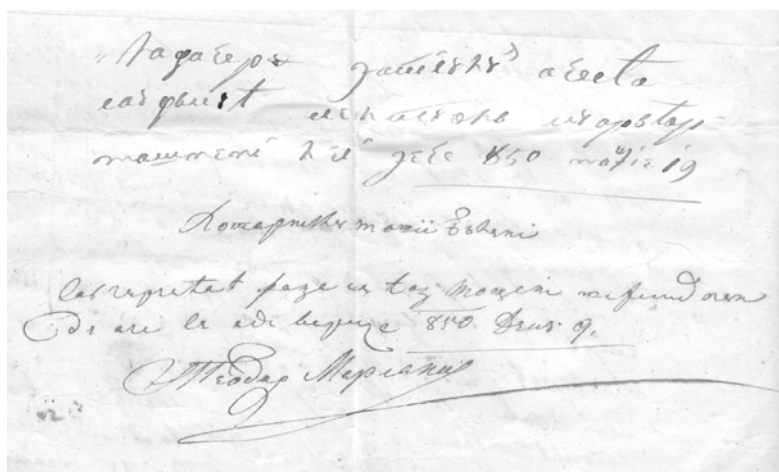
Hotarnicu moși*<i>* Băleni

S-au cercetat fața cu toți moșneni*<i>* și, fiind bun, de ace<ea> se adevărează.
<1>850 dechemvrie 9.
Teodor Marsanov<ici>¹.

Colecția particulară Ilie Ciocan.
Orig. rom., hârtie (36,8 x 22), difolio, sigiliul în tuș al satului Căcărezeni.

¹ Semnături autografe.

[illegible]

THREE INEDITED DOCUMENTS FROM THE FIFTH DECADE OF
THE 19-th CENTURY REGARDING THE EX-VILLAGE CĂCĂREZENI
(TODAY COTMEANA, STOLNICI PARISH)

Abstract

From an administrative viewpoint, the village Căcărezeni belonged, from the founding of the historical counties to 1845, to Teleorman County. From 1846 to 1950 it belonged to Argeș County, then to the regions Pitești and Argeș. From 1968, when the Argeș County was founded it is part of the parish Stolnici; then its name changed from Căcărezeni to Cotmeana.

The three documents (deeds from 16 June 1841, 13 May 1847, and 19 March 1850) added to the present paper, regard a freeholder from Căcărezeni, Badea Chirișoiu, who bought some plots of land, which represented the best investment of that times.

Beside the fact that some unknown aspects from the life of a freeholder (a social and fiscal category not enough studied in the past) are revealed, the documents, which are a fit complement of the census from 1838, are also important for two complementary sciences to history, i.e. the sigillography and the toponymy.

Thus, the seals of the village Căcărezeni could be found on the acts from 16 June 1841 and 19 March 1850 while the seal of the small rural district Cotmeana is found on the document from 13 May 1847, a seal unknown till today. Around the seal could be seen the inscription: „1846, anul I^{iu}”, fact that confirms that a part of the small rural district Cotmeana from Teleorman County passed (under the same name) to Argeș County.

Some names which today are no longer in use – such as: Băleanca, Ciorna (estates), Făgețelul (forest) and Cupenul (rivulet) – are important for the toponymy.